

Megjelenik hetenként kétszer szerdán és szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaújhely (Vármegyeház II. udv)

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ár:
Negyedévre . . . 2 pengő
Hirdetések:
négyzetcentiméterenként.
Nyilttér
soronként 16 fillér

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

FŐSZERKESZTŐ:

Báró MAILLOT NÁNDOR

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. MIZSÁK JÓZSEF

Telefon:
M. T. I. Kirendeltség és szerkesztőség, kiadóhivatal
109. szám.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.
Amen.

Hű tótjaink

A Magyarországra szakadt felvidéki magyarságnak tót anyanyelvű társadalma, amelyben egyformán helyet foglalnak régi átszarmazottak és új menekültek, értelmi pályán működők és kézimunkások, megkapó erejű emlékiratot küldött Londonba a magyar törekvések nagy megértőjéhez: Rothermere lordhoz. Az üdvözlő irat mentes minden alkalmi tömjénezéstől, nem kér és nem panaszkodik, csupán egyszerű szavakkal tényeket tár fel: A cseh uralom által elnyomott tót testvéreink szabad akaratnyilvánításának hiányában rámutat a nekik megélhetést nyújtó ipar tervszerű tönkretételére, kulturális fejlődésük megakadályozására, jogaik folytonos csorbitására.

A Magyarországon élő, nemzetünkkel századokon át egygyé forrott hűséges tótjaink, kiknek apái szabadságharcainkban vérüket ontották közös hazánk boldogulásáért és jövőjéért, úgy érezték, hogy e pillanatban meg kell szólalniuk és tanúságot kell teniök érzelmeikről. Itt nem befolyásolta őket senki, nem kényszeríti vallomástételre semmi hatalom, az emlékirat aláírói valamenynyien tehetségük és két kezük munkája után élő emberek, akiknek ez a föld ad kenyeret s a másik ország nem ad testvéreiknek. Vanak közöttük előkelő közhivatalokban magas méltóságokra érdemesített tisztviselők, az egyházi hierarchiában felemelkedett elmék és vannak fazekasok, drótosok és gyolcsosok, akik egykor az egész boldog Nagymagyarországnak voltak vándorló iparosai s találtak itt nyugodt megélhetést, míg ma a cseh közgazdasági politikának mindent tönkretévő gazdálkodása miatt földönfutókként szélednek el a világban felvidéki bércük közül.

Nemcsak a hagyományok,

rokon kötelek, hanem existenciájuk is a régi haza egyenlő haladást biztosító társadalmi berendezéséhez vonzotta őket s itt élnek közöttünk megbecsülve, nem mint nemzeti kisebbség, hanem egyenlő jogu polgáiraiként Magyarországnak. Odafent a Kárpátokban viszont szlovák nemzetnek nevezve, becsatoltattak a cseh nép nemzetalkotó elemeinek új államalakulatába, hogy ott mutogatva a világnak, mint egyenlő fél szerepeljenek a csehszlovák köztársaság érdekében, befelé azonban viseljék a nemzeti kisebbségnél is rosszabb sorsnak, a nyilvánvaló megcsalatsnak sérelmeit és lelki keserűségét.

A magyarországi tótoknak, helyesebben a Felvidékről ide-szarmazott tót anyanyelvű magyaroknak öntudatos szavai nem hangulatlacsinálás okából hangoztak el, hanem az igazságért sikra szállt magyarbarát Rothermerenek pusztán az igazsággal szemben tartozó hálával mondanak köszönetet. Kívánjuk, hogy ez a tanulságos és érdekes okmány a külföld magas politikai tényezői és államférfiai által párhuzamba állíttassék a cseh

uralom alatt megrendelésre összecsisztított tiltakozóknak állásfoglalásával. Ott katonák, cseh beamterek, renegát magyarok és napidíjjal fizetett lézengők lármáznak, hogy megállítsák áradásaiban a feltartóztatatlan folyamatot, az igazságnak erős hullámszását. Itt békén munkálkodó, szabad és független egyéneknek, anya

nyelvükhöz ragaszkodó, de ezer esztendő házájukhoz hű öntudatos polgároknak felebbzése indul utnak, mert remélik, hogy a világ mindennél hatalmasabb közvéleményének tisztánlátása vissza fogja adni számukra otthonuknak földjét, amelyben a magyar nemzet-hez hű őseik örök álmukat alusszák.

A politika hírei

Az agkori biztosítás és a munkanélküliség esetére szóló biztosítás letárgyalásra kerülnek a parlament őszi ülészakájában.

Gróf Bethlen István miniszterelnök visszaérkezéssel, a parlament őszi ülészakájának küszöbén rendkívül megélenkült a politikai élet. A pártok érdeklődése különösen a Paléologue jegyzék ügye s a parlament munkaprogramja iránt nyilvánul meg. A Paléologue jegyzék ügyében Rassay Károly és a szocialisták készülnek interpellációkra, kihasználni óhajtván, természetesen pártterdekekből, azokat a szenzációkat, melyeket ez a még felderítetlen ügy ígér s mellyel szemben egyébként a kormány még a teljes várokozás álláspontján van.

A reszort miniszterek szabadsága is lejárván, valamennyien átvették tárcájuk vezetését s a miniszterel-

nőknek már a napokban referálják azokat a javaslatokat, melyeket az őszi ülészak napirendjére kívánnak tűzteni. A miniszterelnöknek az a kívánsága, hogy elsősorban a szociális tartalmu javaslatok kerüljenek tárgyalás alá, melynek különösen a népjóléti tárca körébe tartozó agkori biztosítás és munkanélküliség esetére szóló biztosításról szóló javaslatok, melyeket Vass József népjóléti miniszter fog benyújtani.

Sorra kerül továbbá a büntető novella és a sajtóreform s több olyan fontos gazdasági javaslat, melyek az ország gazdasági meg-erősödését hivatják szolgálni.

A pénzügyminisztériumban ké-

A ZEMPLÉN EREDETI TÁRCÁJA

Bajok Bájon.

Irta: Dienes Adorján.

Valamint hogy a madár röptülésének ide-oda irányát előre meghatározni nem lehet; épen úgy ki van zárva az, hogy a néplélek utvesztőiben teljes bizonyossággal igazodjék el valaki. — Ha jól vélek hozzá, talán Jókai mondja valamelyik irásában, hogy angyalt és ördögöt ki lehet ismerni, de asszonyt soha. A mesélőkirály megfeledkezett a néplélekről, mely tekervényes és kibuvókkal telt gondolatmeneteiben semmivel sem marad az asszonyé mögött. Amit az én öreg Dani bácsim — Isten nyugtassa haló porában ott a könyvesboltok polcain — úgy fejezett ki, midőn arról esett szó közöttünk: — Uram, sokféle esze van a paraszti embernek!

Igaz, való igaz. És ha nincs kéz, nincs irányítás, mely ezt a sokféle észit ugyancsak ismét stilszerű görbékben a helyes utra tereli, akkor csoda e, hogy a sokféle ész sokfelé is elcsatangol és kileng? Mint ahogyan ennek bizonyosságát adja a kisbájiak harangjának ügye is

Ugy állt elő ez az eset, hogy a nagybáji anyaegyház tornyából elvitte a háboru a harangokat. No, visszajöttek azok most a tavaszon szebben, frissebben és bűgösabban, mint ahogyan elmentek; tett erről a hívek anyagi nekirugaszkodása s a pap fáradozása. Az új öreg harangon ott is ékeskedik a bötü, hogy azt mondja:

Háboruba ment innen elődöm ontani vért jöttem ime én most — engesztelni az Istent.

Igaz, hogy ebbe a fölliratba is beleakadt az istentelenkedők tudatlan oktondisága, mely folyton vérontásról álmodozván, erre teszi a hangsúlyt és ebből azt hozza ki, hogy az Egyház még a harangokon is dicsóiti a háborut; de ez csak amolyan befulladt, rozsdás és fűrészporrall telt sár bomba, mert mi jól tudjuk azt, hogy a harang soha sem szit háborura, hanem engesztel, soha sem gyűlölködik, hanem békit.

Hát szöltk az ismét a harangok Nagybján, gyönyörűségesen szöltk. A kisbájiak szent irigykedéssel hallgatták az anyaegyház harangjának lelkét simogató kongását. Ők nem voltak abban a helyzetben kicsi filialisták létükre, hogy

öreg harangot szerezzenek be, de megtenné egy fióka harang is, csak legyék, csak szólják, csak ők is elmondhassák: a mi harangunk! Nosza menesztették a defendációt a harangöntő mester műhelyébe, hogy az ott széjjel nézzen, nem lenne-e heverőben nála valamelyes otthagott harangcsa. No találtak is egy igen nagyon hozzájuk szabott kis harangot. Am ezt meg kell többeknek is nézdelni, nehogy abba zugjon majd az egész, hogy saját szemük és fülük kívánságát követték a kiválasztásban. Igaz, hogy csak egy közül lehetett választani, de mégis . . . hiszen az ut költsége meg az áldomás amugy is kivetődik majd közösbbe a harang terhére.

No de már: ha harang, hát lába is legyék, supellátot kellene neki építeni fallal s tetővel, amibe meghuzódik. Gyűlést hajtottak erre nézve, de ezen a gyűlésen nagyon rosszul alakultak a harangláb esélyei. Csak egyedül Pócsi Sándor kurátor uram szavalt erősen mellette. De ez nem esett számításba, mert a pap szava beszélt belőle, ezt pedig már csupa szokásból is megellenezni dukált.

Megfelebbezhetetlen határozatba

Egyes szám ára 10 fillér

szen áll az 1927/28. évi költségvetés, melyet a pénzügyminiszter január 1-éig akar letárgyaltatni.

Általában véve a parlament őszi ülészaka rendkívül mozgalmasnak ígérkezik és a különösen szociális szempontból nagy fontosságú javaslatok a legkomolyabb munkát hártják a parlament tagjaira.

Külkereskedelmi mérlegünk mindinkább aggasztó passzivitása különösen a luxuscikkek nagymérvű behozatalának tulajdonítható. Éppen azért nagy érdeklődéssel várják Bud pénzügyminiszternek a luxuscikkek behozatalának korlátozására vonatkozó javaslatát.

További fontos gazdasági tartalmu javaslat az autók megadóztatására vonatkozó. A megalkotandó törvény által biztosított tekintélyes jövedelmet a kormány utak építésére és karban tartására kívánja fordítani.

H I R E K

Október 6.

Tövises utakon imádsággal, könnyel, vérrrel, verejtékkel áldozók serege megilletődött gondolatokkal zárandokol a hetvennyolc éves gyászos Arad, a magyar Golgotha felé. Bús, borongós hangulat száll felettünk, mint vészes felhők alatt tovarohanó holló csapat. Képek rajzolódnak elénk, melyeknek sötét háttéréből kiemelkedik — a bitó. Megjelennek előttünk a szenvedés örök fölségű királyai: az aradi tizenhárom... Csodálatos. Meghaltak, hogy örökké éljenek; fősbe lötték, felakasztották őket, hogy örökké uralkodjanak. Igazi magyar történet az ő tragédiájuk, amely ezer esztendeje száll ivadékról-ivadékra. Egy a magyar örökség: a szenvedés. A magyar történetben egy az állandó, a változatlan: a fájdalom, a könny és a

ment tehát, hogy a község közepén álló öreg akácfát legalyazzák és két nagyon célirányosan vidlázó erős ága közé helyezik el a harangot. Hiába vitte a dolgot a nagybáji pap a szószekekre, hiába fenyegetődzött püspökkel és hatóságokkal, hiába bizonyított, hogy a harang időnap előtt elrongálódik, Isten nyila is érheti; a kisbájak megmakacsolták magukat és minden argumentáció ellenében azt ismételték, hogy nekik nincs pénzük haranglábra, megteszi az akácfa is.

— Mit kell itt tenni, mit? — így tördeli kezét és fejét a pap. Kisbáj felvágán, már a falun is kívül működött a gőzmalom, hová majd mindennapi járásuk volt Nagybájon keresztül a vidék népeinek. A nagybáji pap sokszor találkozott sőtái közben a malomba igyekvő szekerekkel, kiket hiszen többnyire ismert. Most is csak ni, nagy illetudással köszönti reá a dicsértesséket a Vasgátról való Kis Péter.

— Hová, hová Péter bácsi? — adja meg a szót a pap.
— A malomba hurcolnék egy kis örleli valót, főtisztelendő atyám — így Péter.
— Noha ha általmegy Kisbájon,

vér, az emlékek tébolyító fájdalma...

Valamikor ünnepi processiókkal ünnepeltük ezt a napot, de ma ünnepelhetünk-e? — Ma csak a könnyek keserűsége marja arcunkat, a nyomor szánt barázdákat homlokunkon, a reménytelenség szorítja össze keblünket, az éhség gyengesége rabolja el karunk erejét. Emlékezhetünk-e? ...

A pesti Uj-épület lakója, az első magyar minisztérium elnöke: Batthyány Lajos gróf életét ekkor oltja ki egy osztrák katona golyója... Ugyanekkor Aradon dobpergés zavarja meg a vár nyomasztó csöndjét. Kiss Ernő, Dessewffy Arisztid, Schweidel József tábornokokat és Lázár Vilmos ezredest vezetik az aradi vár északi keleti sáncába. A vezénylő parancsnok intésére 16 gránátos lép elő. Ujabb jeladás s a csaták rettenthetetlen hősei egy nemzet vértanúivá lettek.

És azután jöttek a többiek, kik-től a golyó kegyét megtagadták. Pöltenberg Ernő nyitja meg a sort s követik őt Török Ignác, Lahner György, Knezich Károly, Nagy Sándor, gróf Leiningen Westenburg Károly, Aulich Lajos, Damjanovich János és végül Vécsey Károly gróf. És mikor a gyötrelmes tragédiának vége lett, a borongós őszi reggelen a nap egy pillanatra kibontakozott felhőfátyolából és glóriát font a nemzet martírjainak szent, áldott feje köré... És azóta hull a könny és vér. Azóta sok új stációt emeltünk kálvária utunkon.

Okt. 6-án egy koporsó köré állunk. Rajta egy szó: „a hazáért.” Mennyi áldozat! Ha sirba, közös sirba fektetnénk, a sir mélyebb volna az Adriánál... Ha az a tűz, az a hő, melegség, mely a szivekben élt, kik megszakadtak a honért, egyéforra, örök tavasz

nézze meg jól ott az akácfán a harangot. Aztán ha nem tartja helyén valónak, hogy Isten hangszere csak úgy van egy fának galyai közé odapöttyentve mint a szedettvetett szarkafészek, hát e szavát ne tegye a malomban véka alá. Ha pedig visszafelé megszomjaznak, kérjen csak nevemben itt a Hamar Mózsínál egy-két porciót a jobbikból.

— Megértettem a szót — mosolyog bajusza alatt Péter és miután Istennek ajánlotta a papot, lassan tovább dőcög szekereivel. Jöttek aztán más falvakból más örlőemberek és mindegyikkel megisméltődött ez a rövid párbeszéd. A malom nemcsak életneműt, hanem sokszor életeket is öröl: nem marad itt a sokfelől összejött és sokféle ember között szóvátétel és megvitatás nélkül senki — semmi. Amit aztán a malomban bevesz a fül, azt tovább adja a szomszédban, sőt a tizedik faluban is a száj.

Igy történt, hogy egy-kettőre hire terjedt az akácfára akasztott kisbáji harangnak. Ha a szomszéd falvak egyikének lakóit (nem áru- lom el a falu nevét, mert szálkás ott a virtus és félttem bőrdömét) azzal lehet kizozni sodrúkból,

volna itt... Ha a könny, mely kiömlött egygyéolvadna, tenger volna. Most elvették Adriánkat, de nem! Maradt még tenger, a könnyek tengere, a magyar tenger, a „mare Hungaricum”... Ha temetővé válnék a hant, mely hőst takar, nagyobb lenne Csonkagyországnál... Kik ezt a földet bántják, közönséges bűnösök: templomfertőzők, temetőablók...

Ma október 6. magyar halottak napja. Fekete, mint a Nagypéntek.

Más népnél egy ilyen nap emléke, mint a mi okt. 6-ánk, szépen elsimul, elhalkul a panasz, más népnél a Nagypéntek szép Husvétra hajnalik. Mi a feketeségben járunk. Nálunk új gyász, új fájdalom járul a régihez és újra lobog a régi emésztő keserv, újra szivek hasadnak.

Ma új vértanuk hullái sápadoznak elénk. Szörnyűségek történtek 1849-ben egy győztes katonai hatalom védelmének árnyékában dolgozott a bakó... Most saját keblünkön melegített viperák — magyar buza, magyar bor adta életüket a viperáknak — támadtak ellenünk s marnak halálra... Hol vannak az áldozatok?

Egyiket a Duna iszapja takar-gatja, a másik az Országház pincéjében porladozik. Egyik Kassa piacán áldoztatott meg, a másikat Kolozsvárott botozták halálra... Bitók nőttek a magyar falvak és csendes városok piacán és fenn abban a fényes seregben, melynek élén Csaba királyfi lovának gyémántpatkója szikrázik, ott abban a dicső seregben, hol a Bocskay, Rákóczi végtelen diadalmenetében a hajduk és kurucok kardja vilámlik: ott, hol a 13 után jönnek a többiek, új csapat vonul fel, kiket az új hóhérok, a vörös bakók, a cseh martalócok, az oláh pakulárok, a szerb komitácik dobtak be az örökkévalóság kapuján...

De majdnem, hogy testi épségének hiányával hagyta ott a gyűlést kurátor uram annyira felberzenkedtek ellene a kisbájak. Határozatott, hogy Nagybájbá mennek most azonnal és megkérlik a papot, módolja ki a haranglábrát. Mert egy az, hogy ők tovább nem tűrik falujuk cégérségét, már pedig az hogy azért van papjuk, hogy rajtuk segítsen és ügyüket előbbre vigye.

— Mit kell itt tenni, mit? — így tördeli kezét és fejét a pap.

Kisbáj felvágán, már a falun is kívül működött a gőzmalom, hová majd mindennapi járásuk volt Nagybájon keresztül a vidék népeinek. A nagybáji pap sokszor találkozott sőtái közben a malomba igyekvő szekerekkel, kiket hiszen többnyire ismert. Most is csak ni, nagy illetudással köszönti reá a dicsértesséket a Vasgátról való Kis Péter.

— Hová, hová Péter bácsi? — adja meg a szót a pap.
— A malomba hurcolnék egy kis örleli valót, főtisztelendő atyám — így Péter.
— Noha ha általmegy Kisbájon,

Ma megállunk ezek előtt a tete-mek előtt... Hősök, dicsők ők! Mig egy népnek ilyen fiai vannak, mig egy nép anyái ilyen fiatal tudnak nevelni, ne féljünk: a halál gyengébb, mint a szeretet, a haszaszeretet.

Zemann Zoltán.

A Sátoraljaúj helyi Evangélikus Leányegyesület templomi hangversenye.

A helybeli Evangélikus Leányegyesület október 13-án, csütörtökön d. u. 5 órakor gazdag programu, jótékony célú templomi hangversenyt rendez az ev. templomban. A hangverseny rendezője élén Szent-Györgyi Judittal ügyes keretbe foglalta Zemann Zoltán tállyai lelkész-író újhelyi szereplését. A műsor a következő: 1. Előjáték orgonán: Pazár István. 2. Megnyitó beszéd, tartja Szent-Györgyi Judith, a Leányegylet elnöke. 3. Bach: Sarabanda, Haydn: a C-dur versenyműből; gordonkán: Pazár Béla. 4. ifj. Domján Elek szaval. 5. Beethoven: Vezérlő ének; Záhony János. 6. Zemann Zoltán tállyai lelkész-író előadása: A női eszményről. A nők vallása, babonái, a nők erkölcsi élete, a nők szerelme. A házasság boldogságának titka. 7. Pergolese: Nina; Schumann: Esti dal; gordonkán. Pazár Béla. 8. Magyar Hiszekegy:

A szüret kezdetének és a napszám béreknek megállapítása.

A sátoraljaúj helyi egységes hegyközség választmánya vasárnap tartott gyűlésében, a szüret kezdetének idejét, tekintettel az esőzés miatt fellépett nagyobb mérvű szőlőrohadásra, okt. 10-ében állapította meg. Ha az időjárás szárazabbra fordul, a jobbminőség elérése végett ajánlatos a szüret megkezdésével legalább okt. 17-ig várni. A szüreti napszám-bérekre vonatkozólag a következő irányberek állapítottak meg. szedő napszám gyermekeknek 40 fill., felnőtteknek 80 fill., puttonyos 1 P 20 fill., taposónapszám 2 P 40 fill. taposóknak tulóra óránként 40 fill. Átalánytaposás iránybére a préseléssel együtt hektoliterenként 1 pengő.

Hiszen ez utóbbit megtette már a pap egy-két porciója a jobbikból, de most már hát csakugyan segíteni is kell a kisbájak baján. Nem ment ez nehezen: a báró erdejéből megkapták a pár gerendára való fát, a kőanyag kikerült Pócsi Sándor házépítésénél felmaradt téglából s kövekből, no azt a kis fuvart és pár zindelyt pedig szivesen vállalták a kisbájak, csak hogy helyreállítsák falujuk bőcsületét.

Most már hát felibe falozott, azon tul pedig gerendázott, csinos harangláb alól dicséri a kisbájak harangja az Urat napjában háromszor. De ezért még soká lesz mig elérkezik az ideje annak, hogy a falu népei nem fognak vasvillát arra, akinek ajkát elhagyja a szó:

— Kisbájon kotlik a harang!

nagyon!

NYEREMÉNYEK

az új m. kir. osztályosjátékban
Az elérhető legnagyobb nyeremény

pengő **500.000** pengő

Jutalom és nyeremények:

300.000

200.000

100.000

50.000 20.000

40.000 15.000

30.000 10.000

25.000 5.000

stb., stb. összesen több mint
6 millió pengő készpénzben.

80.000 sorsjegy közül
40.000 biztosan nyer, tehát

minden második sorsjegy!

Első húzás már okt. 22-én kezdődik!

A sorsjegyek hivatalos ára:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
20 P	10 P	5 P	2 50 P

Sorsjegyek az összes árusítóknál!

Keresünk agilis,
megbízható

képviselőket

az ország nagyobb helységeiben utólrétegetlen csipke, cipőfüző s egyéb gyártmányainak eladására Ajánlatokat kérjük „Csipke Behozatali és Kiviteli R. T.” Budapest Andrassy ut 86. címre mielőbb

HUTKAI JÓZSEF

faesztergályos

Sátoraljauhely, Völgy uoca 6.
(Vámórségi laktanya mellett.)

ELVÁLLAL: Borostyán, tajték, elefántcsont, szaru, kaucsuk, oelluloid, egonit, fiber, gumi, fa dísz és műesztergályos munkákat. Továbbá belső butorzati dísz tárgyakat és gyermekjátékáru készítését, ugyancsak kerekesszék készítését és javítását.

GRAND HOTEL PARK NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST

VIII. BAROSS TÉR 10.

Telefon: J. 330-82, 330-83.

A főváros legnagyobb és legkényelmesebb szállodáinak egyike 200 szobával a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

Központi gőzfűtés,
állandó meleg és hideg
vízellátás.

Szobák 3 pengőtől feljebb.

Kitűnő konyha. — Fajborok. —
Családi kávéház elsőrangú ol-
gányzenével, nyári terrasszal.
Különtermek.

— **Áldott állapotban levő nők és ifjú anyák** a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által rendszeres gyomor- és bélműködést érnek el. Az újabbkori nőgyógyítás főképvisele a **Ferenc József** vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. Kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Vadas Iván sportelőadása.** A Magyar Atlétikai Szövetség Vadas Ivánt, a kitűnő atlétikai szakembert, sportelőadások tartására városunkba küldötte. A szabadban tartandó előadásainak programján szerepel: kedden és szerdán délután sportegyleti tagok, középiskolai tanulók, leventék és a könnyű atlétika (futás, ugrás, dobás) iránt érdeklődők részére tartott oktató tréning a dohánygyár mögötti sporttelepen. F. hó 7-én, péntek délután 4-5-ig a Városi Színházban ingyenes oktató előadást tart és bemutatja a magával hozott atlétikai filmet lassított felvételben. Az ingyenes előadásra jegyeket osztanak ki a sportegyletek, középiskolák, katonai parancsnokságok és a levente-vezetőség. Az előadáson csakis jegy felmutatása mellett lehet résztvenni.

— **Ékszerolvaj betörőt fogott a rendőrség.** Értékes fogást csinált kedden a sátoraljauhelyi rendőrség büntügyi osztálya egy országosan körözött betörőnek kézrekerítésével. A múlt éven történt, hogy ifjú Biacsó Mihály öt betörést követett el Sátoraljauhelyen, innen átszökött a megszállott területekre, ahol folytatta bűnös mesteriségét mind addig, amíg egy egyszerű fogást nem csinált. Egy jól sikerült betörés után különböző értékű, különféle ékszereket összecsomagolva visszaszökött magyar területre és éppen Sátoraljauhelyen kereste orgazdait, ahol előzőleg az öt betörést elkövette. Az ékszerek értékesítése sikerült ugyan, de az egyik nyomozó felismerte az országosan körözött ifj. Biacsó Mihályt és előállította a rendőrségre, ahol részletes beismerő vallomást tett, megnevezte orgazdait, akiknél az ékszereket a rendőrség megtalálta. Beismerő vallomása után ifj. Biacsó Mihályt a sátoraljauhelyi kir. ügyészégre fogházba kísérték át s az ékszervásárló orgazdák ellen is megindult az eljárás.

— **Fővárosba utazó olvasóinknak** páratlan kedvezményt nyújt a Keleti pályaudvarral szemben lévő, elsőrangú Park szálloda, amennyiben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad a legutóbbi előfizetési nyugta felmutatása ellenében. Egyben felhívjuk a Park szállodának lapunk más helyén olvasható hirdetésére olvasóink szives figyelmét.

— **A városi moziban** bemutatásra kerül csütörtökön, okt. 6-án AKIT A NŐK SZERETNEK 6 felvonásban — Szombaton, 8-án KURTIZÁN HALÁLA. — Vasárnap EGD COWBOY RENOYR Főszereplő Tom Mix.

VILÁGOS FEJ

Én is csak „Dr. Oetker”-féle süteport használok!

A 127 receptet tartalmazó könyvet kívánatra ingyen és bérmentve küldi Dr. Oetker, Budapest, VIII. kerület Conti ucca 25. szám.

— **A legtöbb ember nehez munkája** verejtékével megszerzett vagyonát elemi csapások ellen úgy igyekszik megvédeni, hogy házát, lakását, tüzletét, stb. tűz ellen biztosítja. Ha aztán baj éri, a biztosítótól kapott kártérítésből pótolja a megsemmisült javakat. Csodálatos, hogy ugyanaz az ember, aki vagyona konzerválásáról eként gyakran minden felhívás, vagy figyelmeztetés nélkül, önszántából siet gondoskodni, legfőbb és pótolhatatlan földi javának, a saját életének biztosításával szemben mennyire közömbös. Tudjuk jól, hogy az emberi élet véges és azt sem a tudomány, sem a biztosítás meghosszabbítani nem képes. Mégis, a halállal megsemmisülő emberi élet gazdasági értékének konzerválására is van mód és ez az életbiztosítás. — **A Phönix Életbiztosító Társaság** takarékbiztosítása ezen cél elérését filléres napi díjfizetéssel mindenki számára, orvosi vizsgálat nélkül, a lehető legolcsóbban és legelőnyösebben lehetővé teszi, amennyiben mindenkinek, aki nála takarékbiztosítást köt, díjmentesen egy szép takarékpensyelt ad, melyben a díjakat napi betét alakjában játszi-szerrel összegyűjtheti. — **A Phönixnek** erre vonatkozó és lapunk mai számában közölt hirdetése különös figyelemre méltó. Ezen társaságot Ujhelyben és Zemplénmegye részére a Központi Takarékpénztár R. T. képviseli, mely az érdeklődőknek minden felvilágosítást díjmentesen, szívesen megad.

A magyar iskolánkülvüli népművelés multja, jelene és szervezete

Közlő: Bencze András zemplénvármegyei népművelési titkár.

III.

Az iskolánkülvüli népművelés jelenlegi szervezete

A háborus iskolázás szembevető hiányossága, a háboru és forradalmak folytán nemzetünk életében beállott nagy politikai és társadalmi átalakulások s a nép-

léleknek az a kedvezőtlen alakulása, mely a háboru és forradalmak hatásaként egyes vidékeken ijesztő mértékben mutatkoztak, égető nemzeti és korszükségté tették nálunk is a nemzet mindenik részére kiterjedő hathatós iskolánkülvüli népművelést, melynek feladata egyfelől az, hogy szorosabb megkötöttség nélkül, de tervszerűen és szervezett formában pótolja az iskola által hagyott hiányokat, másfelől az, hogy a különböző iskolafajokat végigjárt egyének továbbművelését szolgálja.

Ezek a szempontok tették szükségessé a Szabadoktatás ujjászervezését.

Az ujjászervezés főszempontja az volt, hogy a m. kir. vallás- és közokt. minisztériumban, valamint a m. kir. vallás- és közokt. minisztérium külső szerveinél az iskolánkülvüli népművelés körébe tartozó különféle ügyek (analfabéták oktatása, ifjúsági egyesületek, a szabadoktatási tevékenység különféle fajai és fokai, népkönyvtárak, népházak ügyei stb.) az iskolánkülvüli népművelés egysége, tervszerűsége és rendszeressége végett egyesíttessenek.

E célból létesítették az *Iskolánkülvüli Népművelés Országos Bizottsága* a 12500/922. III. b. sz. vkm. rendelettel, mely az iskolánkülvüli népművelés ügyeiben véleményező és tanácsadó szerve és törvényhatóságokként az *Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság* a 132243/922. III. b. vkm. számu rendelettel, melynek feladata, a társadalom körében az iskolánkülvüli népművelés iránt érdeklődést kelteni, e célra a társadalom erkölcsi és anyagi támogatását megszerezni. E munkába bevonja az erre alkalmas társadalmi intézményeket, szervezeteket és egyéneket s közöttük közvetlen kapcsolatot teremtve, tevékenységük tervszerűségét és összhangját biztosítja.

Az Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság:

a) az iskolánkülvüli népművelésre vonatkozó rendeletek szerint a hatáskörébe tartozó ügyekben állást foglal és határoz,

b) az iskolánkülvüli népművelés helyi ügyeire nézve a m. kir. vallás- és közokt. miniszter felhívására jelentéssel, véleményezéssel és javaslattal szolgál;

c) saját kezdeményezéséből az iskolánkülvüli népművelési ügyekben javaslatokat terjeszthet a m. kir. vallás- és közokt. miniszterhez és gondoskodik:

1. analfabétatanfolyamok.
2. tervszerű ismeretterjesztő előadások,
3. népszerű zene- és dalestélyek,
4. ismeretterjesztő és továbbképző tanfolyamok,
5. népfőiskolai tanfolyamok és népfőiskolák,
6. népszerű tudományos előadások,

7. szabadegyetem,
8. nép és nyilvános könyvtárak, vándorkönyvtárak, olvasószobák,
9. népházak, munkásotthonok létesítéséről,
10. ifjúsági egyesületek nemzetmentő munkájának támogatásáról,
11. muzeumok, könyvtárak, kiállítások, gyűjteményeknek stb. a népművelés szolgálatába állításáról, azok látogatásáról,
12. népművelési mozgóképszínházak felállításáról,
13. mesedélutánok tartásáról,
14. műkedvelői előadásoknak a népművelés szolgálatába állításáról és a tánctanfolyamok ellenőrzéséről.

A Bizottság tagjai:

- a) az alispán, kir. tanfelügyelő és helyettese, továbbá a népművelési titkár,
b) a Bizottság működési területén népműveléssel foglalkozó, vagy e munkába bevonható társadalmi szervezeteknek 2-2 kiküldöttje,
c) a népművelésügy körében érdekelt hatóságok, intézmények képviselői és a miniszteriumok megfelelő vidéki szakközegei,
d) azon egyének, akiket a m. kir. vallás- és közokt. miniszter 5-5 évre kinevez. Számuk legfeljebb 5 lehet,
e) az iskolán kívüli népművelés iránt érdeklődés s azt erkölcsileg vagy anyagilag támogató egyének, kiket a Törvényhatósági Bizottság tagokul megválaszt.

A bizottság elnöke az alispán, ügyvezető elnöke pedig a királyi tanfelügyelő.

A bizottság előadója és jegyzője a népművelési titkár, aki egyúttal végzi a bizottság adminisztratív teendőit is.

Az iskolán kívüli népművelésnek eleinte számos nehézséggel kellett megküzdenie és e nehézségek tették szükségessé az egyes községekben kifejtendő népművelési tevékenység kereteinek felállítását, melyet a törvényhatóság szabályrendeletben biztosított.

A községi albizottság elnöke a jegyző (r. t. városban a polgármester), aki hivatali felelősség mellett köteles a népművelési tevékenység megszervezéséről gondoskodni, kinek segítőtársa és a helyi népművelési tevékenység lelke és irányítója a gondnok. —

A gondnok kötelessége a helyi népművelési tevékenység céltudatos és tervszerű megszervezésében és e munka megindításában az elnöknek segítségére lenni, amely teendőjeért méltányos tiszteletdíjat élvez.

(Folytatjuk.)

Árverés a fővárm hivatalban

A helybeli fővárm hivatal közönségre teszi, hogy 186 kgr. több tételből álló textilárut 1927 évi október hó 6-án délelőtt 9 órakor a hivatal helyiségében (nagyállomás) el fog árverezni. Figyelmezteti az árverezni szándékozókat, hogy az első árverési napon csupán a kikiáltási ár mellett, míg a második árverési napon ettől függetlenül fogja a fent felsorolt árakat eladni.

A vevő fél köteles a vételárat, az esedékes vámot és egyéb illetékeket azonnal készpénzben befizetni.

TAKARÉKBIZTOSÍTÁSI

Ön belesz 20 fillért naponta **Ön kivesz 20 év múlva 1250 pengőt**

PHÖNIX

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Magyarországi Igazgatóság **BUDAPEST, V., Nádor-utca 9.**

Minden felvilágosítást készséggel nyújt és ajánlatokat felvezet a zempléni vármegyei vezérügynökség, a

Központi Takarékpénztár R.-T.-nál

SINGER
varrógépek
rég bevált jó minőségben

Kedvező
fizetési feltételek

**SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
Sátoraljaujhely
Rákóczi uccá 19

A gazdaközönség és cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!

Sátoraljaujhelyen, a Fő ucca 28 sz. alatt megnyitott Wirtschafter és Társai

gazdasági gép- és műszaki cikkek üzlete
Állandó raktáron: Gőz-, motor- és traktor cséplőkészletek, gazdasági gépek, malomberendezések, kombinált műtrágyaszóró, vetőgépek, úgy belföldi mint eredeti amerikai gép, motor és autógépolajok. — Gyári lerakat vízmentes kazalozó, cséplőgép ponyvák és zsákokban stb

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy **Klein Miksa** a közismert szaktekintély a cégnek beltagja, kinek több évtizedes szakmai működése biztosítja a legpontosabb és szakszerű kiszolgálást.

URADALMAK, ERDŐHIVATALOK és MÉRNÖKÖK figyelmébe!

Ajánlom, hogy üzletemet műszaki cikkekkel és felszerelésekkel bővíttem ki.

Kiváló külföldi árak!

Logarlécek
Lépték mérők
Állítható ébenfa vonalzők
Celloloid háromszögek
Mérnöki finom tuskihuzók ébenfa nyéllel!
Színes tusok minden színben

Nagy választék!

Térképmérők
Térképmérő óraszerkezettel
Nullkörzők
Präzisions-körzők új ezüsből
Mérnöki színes és pastel-írók
Angol rajztollak

Szolid árak!

Pauspapirok
Rajzpapirok
Pausvásznak
Milliméterpapirok
Vázlatrajzpapirok
Negatív és pozitív másolópapirok!

Valódi arany töltőtollak!

Térképtáskák!

Írógépek!

Írógépszallagok!

Írógépindigók!

Írógéppapirok!

Egyedüli
raktár:

Szabó Pál

könyv-, zenemű- és
papírkereskedésében

Sátoraljaujhely.

Telefonszám 126